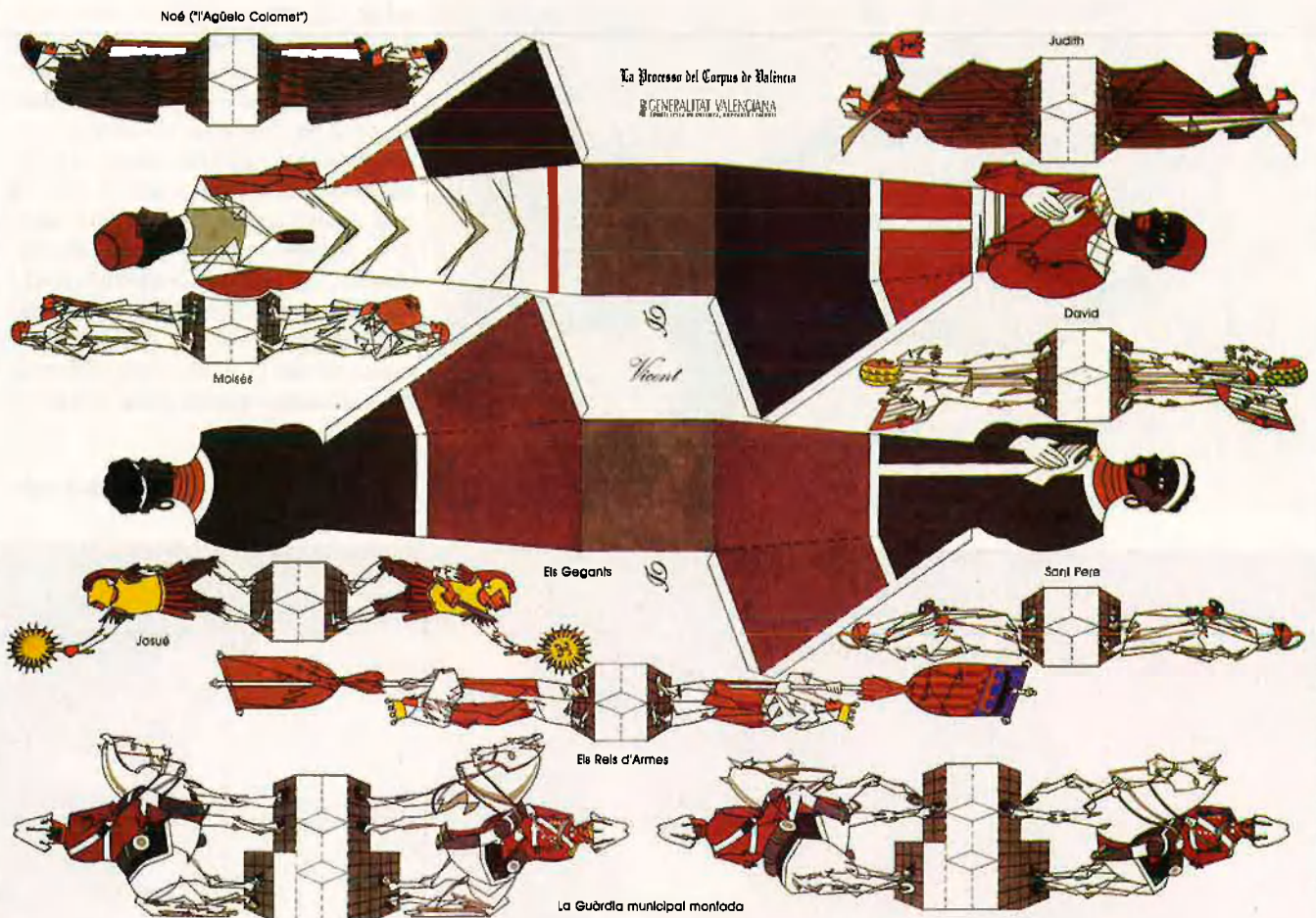

Exposició sobre el món del retallable valencià

Cromos i retallables

Contemplant les figures de la processó del Corpus de València en retallables és un dels atractius que ofereix l'exposició de Cromos i retallables que es pot veure aquests dies a la ciutat de València.

Al voltant del tema central de la impremta valenciana, i com a manifestacions paral·leles, diferents sales d'exposicions de la ciutat de València alberguen una sèrie de mostres monogràfiques. Les exposicions ofereixen l'oportunitat de contemplar d'una manera més exhaustiva temes relacionats amb la commemoració, com l'exposició dedicada a la calligrafia a la sala d'exposicions de la Universitat de València, les auques i els col·loquis valencians, l'obra del gravador Selam, el món dels ex-libris. O les relacions entre

impremta i ecologia i la funció del paper reciclat o la història del llibre valencià, una exposició que tancarà el conjunt de les exposicions monogràfiques.

Dins d'aquest conjunt destaquem la mostra que sobre cromos i retallables es presenta a la Sala d'Exposicions d'Ibercaja de València. L'exposició ha estat coordinada per Manuel Olmos, que ha reunit per a l'ocasió més de 150 peces de procedències diverses. Entre les obres curioses hi ha des d'un retallable del Dipòsit de Gas Lebon de València a una col·lecció de cromos d'*El Quijote* realitzada per Segrelles per a una marca de

xocolata de l'època.

L'exposició es divideix en dues seccions: d'una banda, els retallables, i de l'altra, una sèrie de col·leccions de cromos de diferents col·leccionistes. Pel que fa a la secció dedicada als retallables s'han recollit els editats o dissenyats en imprentes valencianes o per autors valencians, a més dels retallables de temàtica valenciana realitzats fora del País Valencià. Un altre apartat de l'exposició s'ocupa del tractament didàctic del retallable. Juan José Juste Pérez i Enrique Juan Redal, del CEP, s'han encarregat d'un estudi del retallable d'edificis

històrics com a recurs didàctic. "Els monuments a escala en retallables, les reconstruccions ideals a través de dibuixos de poblats, les dramatitzacions de fets, etc. —segons ells— possibiliten la projecció de la imaginació dels alumnes per a reconstruir una situació o un paisatge històric".

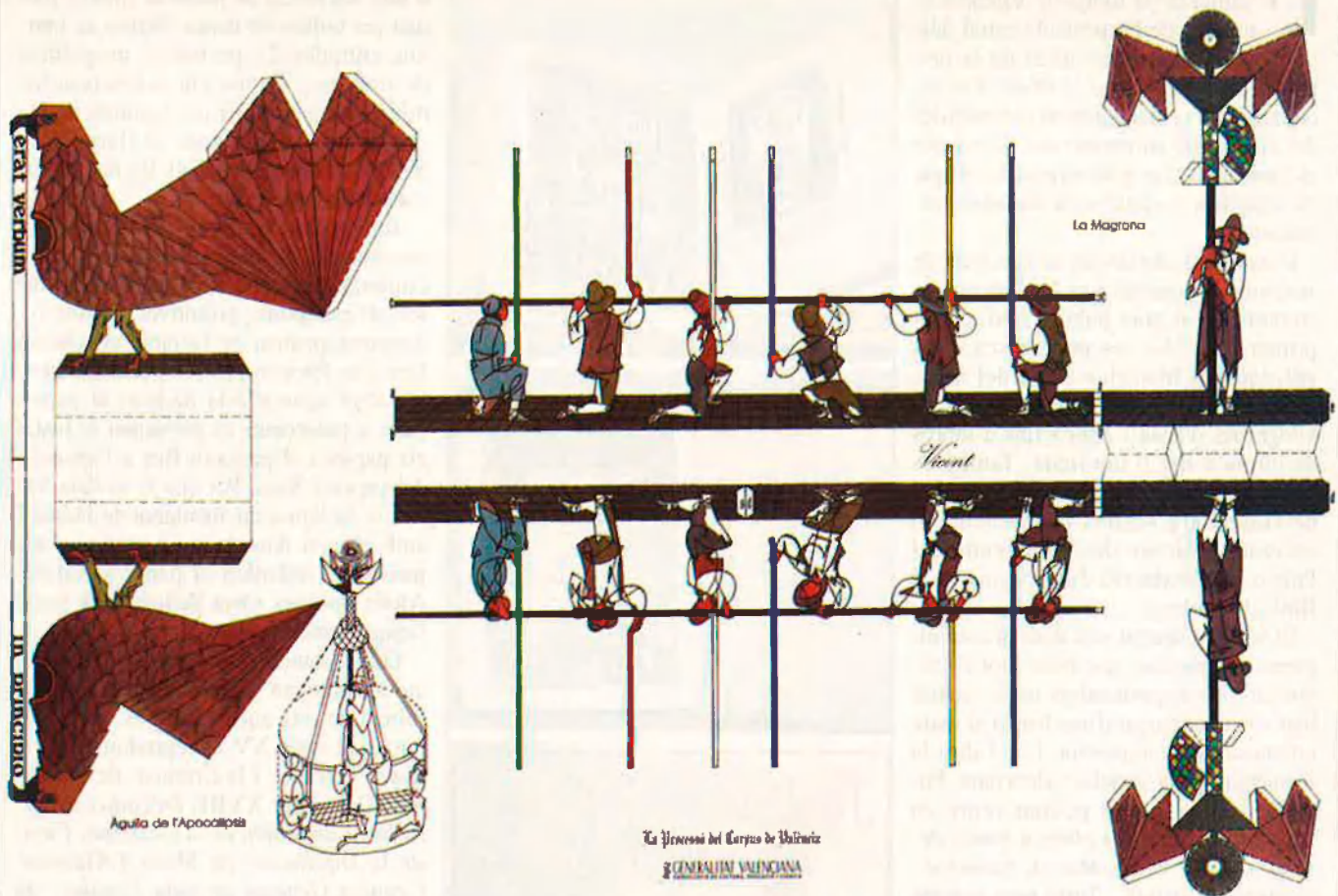
En el seu estudi assenyalen que "la realització del retallable de la Torre de Torrent pot ajudar a comprendre als alumnes la inseguretat en què es vivia a l'Horta de València durant l'Edat Mitja-

ajuntaments i per la iniciativa privada.

D'altra banda, amb motiu de l'exposició es presenten tres escultures de Vicent Martínez, artista singular, que amb la tècnica del retallable homenatja la figura del Tirant. Obra també de Vicent Martínez son les 16 làmines de retallables sobre la festa de la processó del Corpus de València, i que, patrocinada per la Conselleria de Cultura, es pot veure a l'exposició. En paraules de Romà de la Calle al text de presentació "Vicent Martínez, de la mateixa manera

més atractius de l'exposició. Des del carro de l'enramada fins a la custòdia, tota una processó del Corpus dissenyada fins a l'últim detall.

Si l'obra de Vicent Martínez constitueix un dels eixos de l'exposició, l'altre eix de la mostra estaria format per la figura i l'obra de Josep Cardona, *El Persa*. No es pot parlar de la revitalització del retallable entre nosaltres sense mencionar el seu treball. Ara, a l'exposició, a més dels seus treballs sobre edificis arquitectònics valencians, es presenta el

na; o la construcció d'un magatzem de taronjes pot ajudar a treballs encaminats a conèixer la comercialització dels cítrics".

Pel que fa a la impressió, es poden veure totes les fases de realització de retallable: l'original, la selecció de colors, el procés d'impressió i barreja i l'obra final. Un capítol significatiu l'ocupa el dedicat als principals monuments i edificis arquitectònics fets en retallable sobre la ciutat de València, i també els realitzats en altres punts geogràfics del País Valencià. També s'han recollit per a l'exposició els retallables editats per diversos

que ho fa sempre en tot allò que es troba relacionat amb el seu treball, no s'ha limitat a traslladar maquetes o miniatures al retallable. Ha anat més enllà del disseny convencional per aplicar estratègies creatives i recursos estètics a aquest món màgic del paper, de tal manera que s'ha ocupat del grafisme fins als seus detalls més elementals, tenint en compte el sentit alhora lúdic, expressiu i didàctic del conjunt de la proposta".

Ara per primera volta es pot contemplar una de les manifestacions més singulars del folklore valencià en forma de retallable, sens dubte un dels aspectes

seu retallable sobre la impremta de Gutenberg. També realitzada per Josep Cardona es pot veure en l'apartat de cromos una història de la impremta valenciana que es presenta coincidint amb l'exposició.

Finalment s'arreglen diferents col·leccions particulars de cromos, entre altres de Manuel Girona, José Hugué, José Cardona, Antoni Sanchis, E. Castellano i V. Mallol, amb temàtica religiosa, monumental, religiosa, cinematogràfica, etc.